

Секція: гроші, фінанси і кредит.

Добровольська О.В.

к.е.н., доцент кафедри фінансів

Дніпропетровського державного аграрно-економічного університету

м. Дніпропетровськ, Україна

ОСНОВНІ РИЗИКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КРЕДИТНИХ СПІЛОК УКРАЇНИ

Відповідно до «Положення про критерії та фінансові нормативи діяльності кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» [1, с. 13] кредитні спілки мають дотримуватись певних рівнів фінансових нормативів, що, апріорі, повинно мінімізувати ризики їх фінансової діяльності.

Одним із важливих показників діяльності кредитної спілки є норматив достатності її капіталу, за яким капітал кредитної спілки не може бути меншим ніж 10% від суми її загальних зобов'язань.

На думку Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України [2, с. 11], на сучасному етапі слід виділити наступні 5 груп ризиків в діяльності системи кредитних спілок України.

Перша група ризиків пов'язана із забезпеченням здатності підтримувати платоспроможність та ліквідність за умов виникнення системних фінансових криз або істотних змін ринкової кон'юнктури.

Нейтралізація ризиків цієї групи, а саме ризиків недостатньої антикризової стійкості системи кредитних спілок передбачає:

- проведення макроекономічного аналізу і аналізу ринкових тенденцій і випереджальну адаптацію фінансової політики кредитних спілок;
- забезпечення «кредитних вікон» для підтримки платоспроможності та ліквідності в умовах нестандартної ринкової ситуації;

- протидію несприятливим для кредитних спілок заходам, що вживаються урядом або НБУ з метою відновлення макроекономічної або монетарної стабілізації.

Друга група ризиків пов'язана з тим, якою мірою кредитні спілки захищені від несподіванок з боку держави. Йдеться про мінімізацію ризиків несприятливих законодавчих змін та незбалансованої регуляторної політики.

Сюди ж відносяться ризики недостатнього рівня саморегулювання з боку системи кредитних спілок як одного з ключових чинників забезпечення її стабільності і прозорості.

Нейтралізація ризиків даної групи передбачає:

- формування стійкого лобі в уряді і парламенті;
- забезпечення оперативної та адекватної підтримки кредитних спілок у взаємовідносинах з правоохоронними та фіскальними органами;
- забезпечення зваженого державного регулювання та його поєднання із саморегулюванням з боку системи кредитних спілок.

Третя група ризиків пов'язана з тим, якою мірою кредитні спілки володіють достатніми технологічними та ресурсними можливостями для освоєння нових та утримання традиційних ринкових ніш в умовах агресивного конкурентного середовища.

Нейтралізації цієї групи ризиків передбачає [3, с. 17]:

- вироблення узгодженої ринкової стратегії в межах системи кредитних спілок, формування «цільових інвестиційних пулів» кредитних спілок під окремими системними ринковими проектами (іпотечного пулу, «пластикового пулу») та концентрацію ресурсів під такі проекти;
- утворення та контроль необхідно їх сервісної інфраструктури (бюро кредитних історій, колекторської компанії, страхової компанії, фінансової компанії, банку тощо);
- напрацювання кредитними спілками позитивної кредитної історії та забезпечення доступу до дешевих і довгих грошей як у межах України, так і за кордоном.

Четверта група ризиків пов'язана з успішністю завершення якісної консолідації системи кредитних спілок і запровадження єдиної загальнонаціональної програми підтримання їх фінансової стабільності та гарантування вкладів їх членів.

Нейтралізація ризиків даної групи передбачає:

- супроводження процесу якісної консолідації та оздоровлення системи кредитних спілок з паралельним зменшенням рівня концентрації ринку у невеликій кількості кредитних спілок та виведення з ринку «жевріючих» кредитних спілок;
- поетапне запровадження єдиної загальнонаціональної програми підтримання фінансової стабільності кредитних спілок;
- створення інституційних умов для запровадження за участю держави єдиної системи гарантування вкладів членів кредитних спілок з можливим використанням перехідних пілотних схем захисту вкладів.

П'ята група ризиків пов'язана з недостатнім впровадженням позитивного національного бренду кредитних спілок на основі поєднання принципів ринкової ефективності, соціальної відповідальності та кооперативних засад в управлінні. Нейтралізація ризиків даної групи передбачає проведення широкої просвітницької діяльності серед населення.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Башкатов О. Програма захисту вкладів як чинник довіри членів до кредитної спілки / О. Башкатов // Вісник кредитної кооперації. – 2008. - № 5. - С.13-14.
2. Козинець П. Кредитні спілки. Простежується випереджувальне зростання капіталу / П. Козинець // Україна-business. – 2004. – №45. – С.11-13.
3. Луцишин О.О. Кредитні спілки на ринку фінансових послуг України: проблеми та пріоритети розвитку/ Луцишин О.О. // Науковий журнал “Світ фінансів”. - Випуск 3 (8). - 2006. – С.15-22.